

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 มีข้อความเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงความตอนหนึ่งว่า “...การจะเป็นเสือนั้นมันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่อย่างพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินหมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตัวเอง...” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550ก : 47) เป็นกระแสพระราชดำรัสซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจในสภาวะวิกฤตอันทรงคุณค่ายิ่ง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้กำหนดทิศทางพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยกำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพของคน เนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์ และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้ และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” รอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและ “คุณธรรม” ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลัก “ความพอประมาณ” ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อุดม ขยันหมั่นเพียร อันจะเป็น “ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว” ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ มีเสถียรภาพและเป็นธรรมรวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนนำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550ก : 47)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550ช : 4-5)

กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักในภารกิจ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มุ่งเน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ จึงจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาโดยการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบเพื่อให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน นำสู่วิถีชีวิตของประชาชนสามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำริและนโยบายรัฐบาล รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ประเทศไทยโดยรวมพัฒนาต่อไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษาบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2550ก : คำนำ) โดยให้หน่วยงานสถานศึกษา และบุคลากรด้านการศึกษาในทุกระดับ สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งในและนอกระบบการศึกษา ให้สามารถดำรงชีวิตให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคง พร้อม ๆ กับมีวิถีปฏิบัติที่ยั่งยืน โดยวางเป้าหมายในการดำเนินการไว้ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 พ.ศ. 2550 : กำหนดให้มีสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต่ำกว่า จำนวน 80 แห่ง ระยะที่ 2

พ.ศ. 2551-2552 : พัฒนาและขยายเครือข่ายสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ต่ำกว่า 800 แห่ง ระยะเวลาที่ 3 พ.ศ. 2553-2554 : พัฒนาให้สถานศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาครบทุกแห่งทั่วประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2550ก : 5-6)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีการจัดโครงการเพื่อการขับเคลื่อน โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนในสังกัด และให้ศึกษาจากเอกสารด้วยตนเองเมื่อสิ้นสุดการอบรมสัมมนาในปีการศึกษา 2550 โดยผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อรับการอบรมแล้วจะต้องนำความรู้ไปถ่ายทอดกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาอีกทอดหนึ่งเพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา และปีการศึกษา 2551 ได้คัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับการสนับสนุน แยกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยให้การส่งเสริมสนับสนุนแตกต่างกันไปในแต่ละประเภทสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีงบประมาณสำหรับการดำเนินการจัดอบรมสัมมนา และสนับสนุนค่าน้ำค่าเดินทาง การอบรมให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งจัดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น แต่เนื้อหาสาระมีความลึกซึ้ง ประกอบกับการให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาเอกสารที่จัดให้ด้วยตนเอง อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ในทางบวกหมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีการรับรู้ และสามารถน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้ หรือผลทางลบ ก็คือผู้เข้ารับการอบรมไม่มีการรับรู้ หรือมีการรับรู้ไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้

เนื่องจากการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นยุทธศาสตร์ใหม่สำหรับสถานศึกษาทุกแห่ง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนถือเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อน และถือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างจริงจัง ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับใด โดยผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนา หรือหาแนวทางสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในส่วนที่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งยังไม่มีความเข้าใจชัดเจน ซึ่งทำให้เกิดการรับรู้ไม่พอ ให้เกิด

ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อที่จะนำไปสู่การรับรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประกอบการวางแผนพัฒนาการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ให้สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดคุณภาพสูงสุด จนสามารถนำไปสู่ประสิทธิผลสูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลให้กับกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อที่จะนำไปสู่การรับรู้ และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ซึ่งจำแนกได้ 3 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2551 รวมทั้งสิ้น 447

คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. 2551 : ออนไลน์) ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไป จำนวน 320 คน และผู้บริหารสถานศึกษาแกนนำ จำนวน 127 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 207 คน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) โดยแบ่งเป็นสัดส่วนจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไป 148 คน และผู้บริหารสถานศึกษาแกนนำ 59 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อให้ได้รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็น สถานศึกษาทั่วไป และสถานศึกษาแกนนำ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ระดับการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจำแนกได้ 3 ด้าน ได้แก่

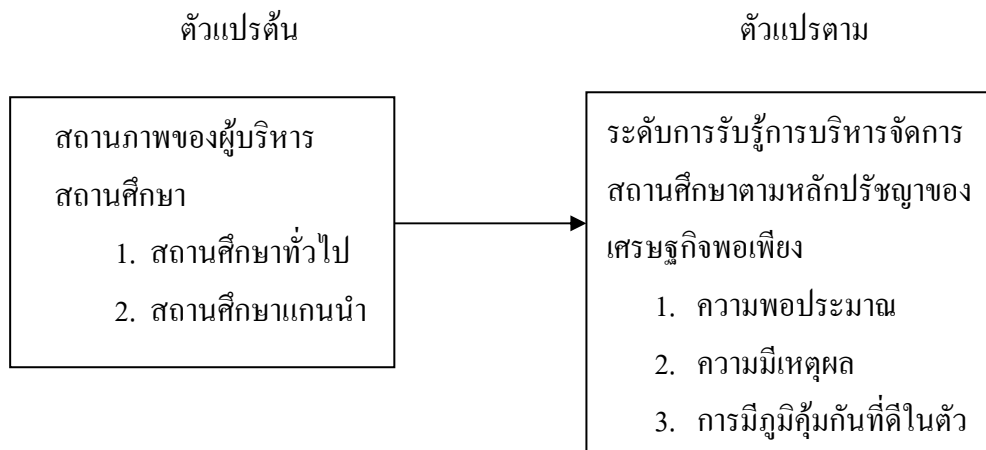
3.2.1 ความพอประมาณ

3.2.2 ความมีเหตุผล

3.2.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรับรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่บ่งบอกถึง การรับรู้ การรับทราบ ความตระหนักรู้ ความเข้าใจ การอธิบาย การนำไปใช้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้าน

2. การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้ภาระงานในสถานศึกษา คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไปสำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการหรือชี้นำ และการควบคุม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การวางแผน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพแวดล้อม และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการพิจารณาผลกระทบของปัจจัยต่าง ๆ การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนงาน โครงการ การจัดลำดับความสำคัญ การกำหนดแผนงาน โครงการ การกำหนดผู้รับผิดชอบ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน งบประมาณ และทรัพยากร การตรวจสอบ และการเสนอแผนงาน

2.2 การจัดองค์การ หมายถึง กำหนดโครงสร้าง การมอบหมายและแบ่งอำนาจหน้าที่ การจัดคนเข้าทำงาน การจัดสายการบังคับบัญชา และประสานสัมพันธ์ระหว่างงานและบุคลากร

2.3 การอำนวยการหรือชี้นำ หมายถึง การสนับสนุน แนะนำช่วยเหลือ การแก้ไขปัญหา การมอบหมายงาน การจูงใจหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความเข้าใจไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา การประสานงานภายใน และภายนอกสถานศึกษา

2.4 การควบคุม หมายถึง กำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินแผนงานของโรงเรียน การกำหนดรายละเอียด รูปแบบ ระยะเวลา และสร้างเครื่องมือในการประเมิน การกำหนด

มาตรฐานการปฏิบัติงาน การวัดผลการดำเนินงาน การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ การจัดให้มีการรายงานผลการประเมินตามขั้นตอน การประมวลผล สรุป ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน การจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงาน

3. การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ระดับการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีรายละเอียด 3 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 ข : 4-5) ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยความเหมาะสม พอเหมาะ พอดีไม่มากไม่น้อยเกินไป ในการวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการหรือชี้แนะ และการควบคุม

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยการพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ ในการวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการหรือชี้แนะ และการควบคุม

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยการเตรียมตัวพร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ในการวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการหรือชี้แนะ และการควบคุม

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ 2 ปีการศึกษา 2551

5. สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ประเภทของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอยู่จำแนกได้เป็น สถานศึกษาทั่วไป และสถานศึกษาแกนนำ

5.1 สถานศึกษาทั่วไป หมายถึง สถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอยู่ซึ่งไม่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนและบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 สถานศึกษาแกนนำ หมายถึง สถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอยู่ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนและบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษา

เครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาที่ได้เข้าร่วมศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน มีการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำผลการวิจัยมาวางแผน ปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุน ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดการรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษา นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตได้ตามวัตถุประสงค์